



NOTAT

22. marts 2011

/kl-dep

Grundlag for ministerens besvarelse af samrådsspørgsmål T-U i forbindelse med samråd i Erhvervsudvalget den 22. marts 2011 vedr. Amagerbanken

Spørgsmål T:

Hvad kan ministeren oplyse om udviklingen i Amagerbanken og statens tab i den forbindelse.

Tak for invitationen til at komme her i dag og redegøre for udviklingen i Amagerbanken og statens tab samt placeringen af ansvar.

Amagerbanken er en bank som også tidligere har været i fokus, fordi den har mange ejendoms- og erhvervsengagementer. Under krisen i 90'erne klarede banken som bekendt skærene. Da krisen efterfølgende lagde sig, blev der igen stille om banken.

Det er en kedelig situation, som Amagerbanken er kommet i. Det er sket efter en lang periode med problemer.

Allerede da krisen brød ud i kølvandet på sammenbruddet i Lehmann Brothers i efteråret 2008, og de internationale pengemarkeder frøs til, havde vi fokus på Amagerbanken.

Kort før, at et bredt flertal i Folketinget vedtog Bankpakke I, havde Amagerbanken fået en aftale med Nationalbanken om at kunne trække likviditet hos Nationalbanken over en begrænset

periode. Da Amagerbanken blev omfattet af Bankpakke I, tilbagebetalte banken likviditeten til Nationalbanken.

For at dæmme op for en kreditklemme samt sikre en overgangsordning fra den generelle statsgaranti vedtog Folketinget som bekendt i februar 2009 Kreditpakken – igen med bred politisk opbakning.

Amagerbanken var blandt de banker, der gjorde brug af Kreditpakken og ansøgte om et statsligt kapitalindskud.

Herefter fulgte et forløb, hvor Finanstilsynet undersøgte banken og fandt behov for solvensreservationer og nedskrivninger i et omfang, så banken måtte rejse ny kapital. Som det også er offentlig kendt, var Amagerbanken og Finanstilsynet efterfølgende i en omfattende dialog omkring grundlaget for hhv. bankens og tilsynets solvensbehovsopgørelser, og det endte med en afgørelse i Erhvervsankenævnet, hvor Amagerbanken ikke fik medhold. Det hele endte med, at Amagerbanken rejste yderligere kapital for knap 1 mia. kr. og derefter igen opfyldte solvenskravene.

Amagerbanken fik på den baggrund i december 2009 en aftale om et statsligt kapitalindskud på 1,1 mia. kr.

Amagerbanken valgte også at gøre brug af Kreditpakkens anden mulighed med individuel statsgaranti. Amagerbanken an-

søgte Finansiell Stabilitet om individuel statsgaranti på i alt 13,5 mia. kr.

Her vil jeg gerne erindre om lovens vilkår for at få en individuel statsgaranti. Som det også var tilfældet med det statslige kapitalindskud, så var det efter loven en nødvendig men ikke tilstrækkelig betingelse, at kreditinstituttet opfyldte den finansielle lovgivnings solvenskrav for at kunne få en individuel statsgaranti.

Der var således tale om en betingelse, som - hvis det pågældende institut i øvrigt opfyldte ansøgningsbetingelserne - ville blive fulgt op af en forhandling mellem Finansiell Stabilitet og det pågældende institut om de nærmere vilkår for statsgarantien.

Her var det Finansiell Stabilitets opgave at sikre, at der blev fastsat de vilkår for Amagerbanken, som Finansiell Stabilitet vurderede, der var behov for, for at den individuelle statsgaranti kunne anses for forsvarlig.

Som det også har været nævnt i pressen, så kontaktede Finansiell Stabilitet ministeriet vedr. Amagerbankens solvens i marts 2010 som led i Finansiell Stabilitets behandling af ansøgningen fra Amagerbanken om individuel statsgaranti. Det var ministeriets holdning, at det var væsentligt at videregive bekymringerne til Finanstilsynet, der jo uafhængigt af lovgiver er ansvarlig for sit tilsyn med bankernes solvens.

Økonomi- og Erhvervsministeriet kontaktede derfor Finanstilsynet. Endvidere blev det aftalt, at Finansiell Stabilitet skulle drøfte sagen med Finanstilsynet. På baggrund af oplysningerne igangsatte Finanstilsynet en undersøgelse af Amagerbanken i april 2010, da det er Finanstilsynets opgave - som den uafhængige instans - at føre tilsyn med Amagerbankens solvens.

Finanstilsynet konstaterede i sin undersøgelse, at banken var meget udsat for risici. Undersøgelsen medførte, at der blev foretaget yderligere nedskrivninger, og at det individuelle solvensbehov blev forhøjet fra 12,1 % til 13,4 %. Bankens relativt høje solvensbehov skulle bl.a. ses i lyset af, at kun få ejendomsengagementer var blevet nedbragt, at der var sket en forværring af bankens engagementer, og at banken var meget afventende i forhold til at realisere nødlidende engagementer.

Efter Amagerbankens forhøjelse af solvensbehovet fandt Finanstilsynet fortsat, at solvenskravene i den finansielle lovgivning var opfyldt, da den faktiske solvens var højere end solvensbehovet. Samtidig tilkendegav Finanstilsynet at set i lyset af den betydelige eksponering over for store og svage ejendomsengagementer kunne det ikke afvises at banken ville få problemer med at overholde lovens solvenskrav i de kommende år.

Den redegørelse som Finanstilsynet vil aflevere til mig og i øvrigt offentliggøre om Amagerbanken vil bl.a. indeholde en nærmere gennemgang af Tilsynets vurdering af solvensen i april/maj 2010.

På baggrund af Finanstilsynets vurdering af, at solvenskravene var overholdt, iværksatte Finansiell Stabilitet efter drøftelser med Finanstilsynet forhandlinger med Amagerbanken om vilkårene for at udstede en individuel statsgaranti.

Finansiell Stabilitet vurderede, at der var en endog betydelig risiko for, at Amagerbanken fremadrettet ville få problemer med at overholde lovens solvenskrav, og dermed at der var en ikke ubetydelige risiko ved at tildele Amagerbanken en individuel statsgaranti. Dette var baggrunden for, at Finansiell Stabilitet fandt, at der måtte stilles nogle særlige krav til Amagerbanken, således at garantien kunne anses for at være forsvarlig. Det var vi i ministeriet enige i.

Amagerbanken skulle senest den 15. september 2010 registrere en forhøjelse af basiskapitalen med 750 mio. kr. Der var desuden yderligere vilkår, herunder at banken skulle indvælge to bestyrelsesmedlemmer med særlige beføjelser valgt af Finansiell Stabilitet. Vilklårene er i øvrigt efterfølgende offentliggjort af Amagerbanken.

Som Finansiell Stabilitet også har tilkendegivet, var vilkårene de skrappeste, Finansiell Stabilitet har stillet – men der var enighed om, at de var nødvendige i den givne situation. Vilkaarne var i øvrigt fastsat på baggrund af Finansiell Stabilitets praksis for behandling af øvrige ansøgninger om individuel statsgaranti.

Den 28. juni 2010 blev der indgået aftale mellem Amagerbanken og Finansiell Stabilitet om en individuel statsgaranti.

Vilkårene blev opfyldt – senest med Amagerbankens kapitalrejsning den 15. september 2010, hvor Amagerbanken meddelte, at der var tegnet kapital for næsten 900 mio. kr.

På en ekstraordinær generalforsamling den 10. november 2010 valgte Amagerbankens aktionærer en ny bestyrelse. Og den 15. november 2010 fik Amagerbanken en ny direktør.

Som det ofte er praksis når en bank skifter ledelse, så iværksatte den nye ledelse en nøje gennemgang af bankens engagementer.

Gennemgangen viste, at der var behov for yderligere nedskrivninger på kr. ca. 3. mia. kr. i 4. kvartal 2010. Gennemgangen var baseret på de 169 største engagementer, der beløbsmæssigt repræsenterede 80 pct. af alle engagementer og ca. 95 pct. af alle erhvervsengagementer.

Som følge af det konstaterede behov for yderligere nedskrivninger indgav banken sent fredag den 4. februar 2011 meddelelse til Finanstilsynet om, at banken ikke længere opfyldte solvenskravet. Senere samme aften modtog banken påbud fra Finanstilsynet om opfyldelse af kapitalkravet senest den 6. februar 2011 om aftenen.

Jeg vil i øvrigt ikke gå nærmere ind i, om bankens nuværende eller tidligere ledelse har handlet korrekt – det vil blive undersøgt i den kommende advokatundersøgelse.

Der var forinden overdragelsen til Finansiell Stabilitet blevet drøftet mulige private løsninger på Amagerbankens problemer, hvor private banker skulle være villige til at stille med kapital, således at Amagerbankens aktiviteter kunne videreføres i privat regi.

Der har således været foretaget forskellige sondringer, hvor blandt andre Finansiell Stabilitet har talt med de banker, der vurderedes at have mulighed for at løfte Amagerbanken. Og der var desværre ikke tegn på, at nogen af disse ville købe banken i sin helhed. Selv ikke i en konstruktion, hvor staten via Finansiell Stabilitet deltog.

Amagerbanken indgik derfor den 6. februar 2011 en overdragelsesaftale med Finansiell Stabilitet.

I den situation er det godt, at vi med Bankpakke III, som et bredt flertal i Folketinget står bag, har et setup, der gør, at vi på en ordentlig og redelig måde kan tage hånd om banken og dens kunder. Bankpakke III sikrede således, at Amagerbanken ikke havnede i en konkurssituation.

Vedrørende den seneste udvikling i Amagerbanken kan jeg oplyse, at Amagerbanken den 10. marts 2011 officielt blev udbudt til salg. Finansiell Stabilitet forventer, at salgsprocessen vil være afsluttet medio maj 2011 og vil omfatte hele privatkundeporteføljen. Skulle der være en del af banken, der ikke kan blive solgt – de dårligste engagementer – så vil den blive afviklet efter de regler, der gælder herfor.

Når alt dette er sagt, så vil Finansiell Stabilitets overtagelse af Amagerbanken formentlig indebære, at det statslige kapitalindskud i Amagerbanken på ca. 1,1 mia. kr. er tabt.

Som tidligere oplyst var der et nedskrivningsbehov på yderligere 3 mia. kr. i 4. kvartal 2010, der gjorde, at Amagerbankens ledelse måtte konstatere, at banken blev nødlidende. Det var dermed også dette tal, der dannede udgangspunkt for at finde private løsninger frem til søndag den 6. februar.

Når prisen for lånene i Amagerbanken i weekenden den 5. og 6. februar blev så meget lavere end det de 3 mia.kr. i nedskrivninger ville resultere i, så skyldes det teknikken i Bankpakke III, idet der sker en kombination af et skift fra going concern til

et umiddelbart realisationsprincip samt at prisen blev vurderet af andre end bankens ledelse. Anvendelsen af umiddelbart realisationsprincip, som bygger på et forsigtighedsprincip, skal sikre, at der ikke senere skal dækkes yderligere tab. I den forbindelse skal nævnes, at værdiansættelsesnævnet i Indskydergarantiordningens afviklingsafdeling også reducerede den umiddelbare overdragelsespris med en reserve på over 3 mia. kr.

For staten fortsætter Amagerbanken i praksis som en going concern, hvor Finansiell Stabilitet nu er ved at sælge de dele af banken, som kan sælges, og resten må afvikles over en passende periode, dvs. ikke som straks-realisation.

Den foreløbige dividende er på ca. 59 pct., hvilket svarer til, at statens tab på den individuelle statsgaranti maksimalt udgør ca. 5,6 mia. kr. Det næste, der sker, er, at to revisorer udpeget af FSR kommer med et bud på værdien af Amagerbanken. Hvor stort det endelige tab for staten bliver, afhænger af Finansiell Stabilitets salg og afvikling af banken.

Det er min vurdering, at de tab, staten skal bære, vil kunne rummes indenfor de indtægter, staten har på bankpakkerne.

Jeg vil understrege, at staten også ville have lidt tab, hvis Amagerbanken var blevet nødlidende tidligere og håndteret under Bankpakke I.

Spørgsmål U:

Hvad vil ministeren gøre for at placere et ansvar for statens tab på Amagerbanken.

Svar:

For så vidt angår jeres spørgsmål om placering af ansvar, har jeg allerede tilkendegivet, at der er en række spørgsmål, som vi skal have belyst – både for så vidt angår Amagerbankens ledelse, revisorer m.v., men også for så vidt angår de offentlige myndigheders håndtering.

I forhold til driften af en bank eller for den sags skyld enhver anden virksomhed, så har vi en lovgivning, der placerer ansvaret for et selskabs drift hos den ledelse, som selskabets aktionærer har valgt.

Og derfor skal vi selvfølgelig se på, om der skal gøres ansvar gældende overfor ledelsen i Amagerbanken.

Endvidere skal vi have set på de offentlige myndigheders håndtering af de opgaver, de har skullet varetage i forbindelse med Amagerbanken.

Lad mig starte med det sidste.

Rigsrevisionen har allerede igangsat en uafhængig undersøgelse af Amagerbankens individuelle statsgaranti og de relevante myndigheders rolle i den forbindelse.

Rigsrevisionen har oplyst, at undersøgelsen vil omfatte Finansiell Stabilitets aktiviteter i forbindelse med tildelingen af den individuelle statsgaranti til Amagerbanken, herunder relationen mellem Finanstilsynet og Finansiell Stabilitet i den pågældende sag. Rigsrevisionens undersøgelse forventes at foreligge i løbet af sommeren i år.

Som et led heri vil Finanstilsynets tilsyn med Amagerbanken blive inddraget.

Som tidligere nævnt vil Finanstilsynet udarbejde en redegørelse i medfør af lov om finansiell virksomhed, der blandt andet vil indeholde en nærmere gennemgang af Tilsynets vurdering af Amagerbankens solvens i april/maj 2010 og forløbet op til Amagerbankens overdragelse til Finansiell Stabilitet A/S. Jeg har bedt Finanstilsynet fremskynde redegørelsen, og Finanstilsynet har oplyst mig om, at vi kan forvente den i april/maj måned.

Rigsrevisionens undersøgelse vil blive afgivet til Statsrevisorerne og vil kunne danne grundlag for iværksættelse af eventuelle yderligere tiltag for at afdække, om der eventuelt skal indledes sager om disciplinært eller ansættelsesretligt ansvar. Som bekendt blev der iværksat en advokatundersøgelse i forlængelse af Rigsrevisionens undersøgelse af Roskilde Bank.

Vedrørende forholdene i Amagerbanken vil der blive gennemført en uafhængig advokatundersøgelse af alle væsentlige forhold i Amagerbanken. Undersøgelsens formål vil være at redegøre for årsagerne til bankens økonomiske sammenbrud og vurdere, hvorvidt der er et grundlag for at gøre et erstatnings- og/eller strafferetligt ansvar gældende eller udtale kritik over for medlemmer af bankens ledelse, bankens revisorer eller andre personer frem til bankens sammenbrud i februar 2011. Undersøgelsen forventes også at inddrage Finansiell Stabilitets involvering i ledelsen.

Da Finansiell Stabilitet har haft repræsentanter i den gamle bestyrelse i Amagerbanken, er det vigtigt, at vi sikrer undersøgelsens uvildighed. Det er baggrunden for, at vi har valgt en lidt anden konstruktion for undersøgelsen end de advokatundersøgelser, der hidtil er iværksat i regi af Finansiell Stabilitet.

Det er derfor mig, som vil være opdragsgiver for advokatundersøgelsen, og samtidig vil Advokatrådet blive hørt og inddraget i valget af advokater for at sikre uvildighed.

Den endelige rapport om forløbet i Amagerbanken, og om der er et grundlag for at gøre et erstatnings- og/eller strafferetligt ansvar gældende eller udtale kritik af den tidligere bestyrelse og direktion m.v., vil blive afleveret til mig.

Vi drøfter i forligskredsen bag finansiel stabilitet, hvordan undersøgelsen skal skrues sammen, så vi får afdækket de forhold, der er en del af undersøgelsens formål.